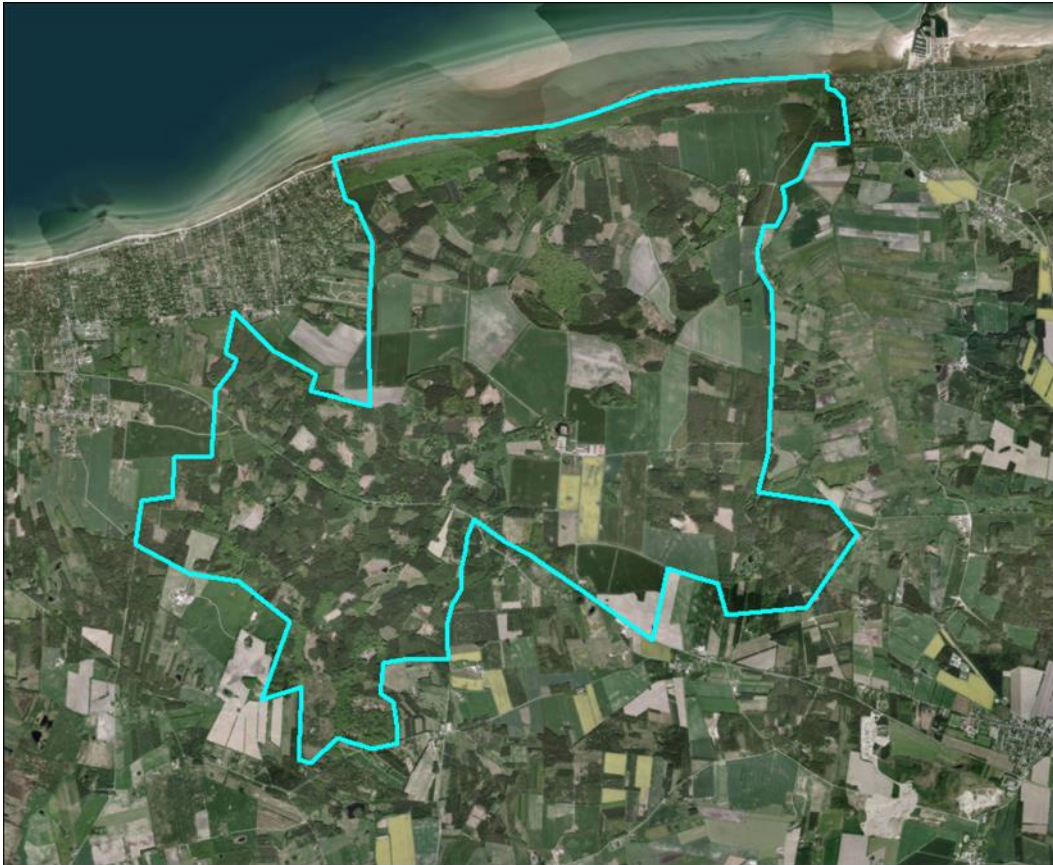

Mejlgård Herregårdslandskab

DDO©COWI

Naturgeografisk beskrivelse

Herregårdslandskabet består af 3 naturgeografiske landskabstyper: Dels et fladt kystlandskab bestående af marint forland), dels et småbakket dødislandskab og dels en mindre del af et storbakket randmorænelandskab.

Det marine forland er fremkommet som følge af landhævningen siden sidste istid og strækker sig helt fra kysten og mod syd til Mejlgård slot. Det marine forland er overvejende fladt. Langs kysten opleves landskabet dog væsentlig mere bakket, hvilket skyldes at der her findes en række strandvoldssystemer. De er særligt tydelige omkring Sortås Krog.

Syd for Mejlgård slot findes et karakteristisk dødislandskab præget af småbakker, små smeltevandsdale, kløfter, eksisterende og udtørrede småsøer og afløbsløse huller.

Randmorænen strækker sig ind i området fra øst omkring Nordkystvejen mod vest til Mejlgård slot. Flere mindre vandløb løber gennem det marine forland. Det største, Sortå, har sit udspring i Nederskov. Dødislandskabet er præget af vand- og mosehuller, men uden nævneværdige vandløb.

Kysten ud for Nederskov er en såkaldt udligningskyst, det vil sige en kyst, hvor havet har ”høvlet” af de fremtrædende områder og aflejret materialet i bugter og vige længere østpå. Ud for kysten er den lave havbund overstrøet med store sten - en såkaldt abrasionsflade, der strækker sig omkring 500 m ud i havet.

Kulturgeografisk beskrivelse

Herregårdslandskabet består for størstedelens vedkommende af gammel og ny skov. Det marine forland er dels bevokset med skov (Nederskov), dels opdyrket. Størstedelen af dødislandskabet og randmorænelandskabet er skovbevokset (Overskov og Bjergbakkerne), dog er de fladeste af arealer opdyrkede.

Langs kysten i Nederskov findes en meget karakteristisk bevoksning af vrangede bøge. Et større areal langs kysten er fredet med henblik på at bevare denne vind- og vejrpåvirkede bevoksning i naturtilstand.

Mellem Mejlgård slot og Nederskov findes to alléer. Alléerne er en del af herregårdslandskabet, men med de eksisterende træers relativt beskedne alder, fremstår alléerne ikke i dag som særligt karaktergivende. En del Mejlgårds jorde er opdyrkede og som karakteristisk for herregårdslandskaber, er markerne store og sammenhængende.

Udover selve Mejlgård slot med tilhørende boliger og driftsbygninger findes kun ganske lidt bebyggelse i karakterområdet. Nogle mindre klynger af huse ved Skippershoved sydvest for Mejlgård samt ved Kukkerhuse nordøst for Mejlgård.

Hele Mejlgård herregårdslandskab udgør med de store markenheder, den flotte hovedbygning, avlsbygninger og udbredte skovområder en karakteristisk og markant kulturhistorisk helhed.

Der findes på flere af Mejlgårds marker forhistoriske marksystemer, der er dateret tilbage til jernalderen. Desuden findes flere ældre fortidsminder i de skovbevoksede områder. Hverken marksystemer eller øvrige fortidsminder er imidlertid til at se for det utrænede øje.

© Skyphoto

Ved Hagenskov i områdets nordvestlige hjørne findes en række skyttegrave fra 2. verdenskrig. Skyttegravene giver, sammen med de karakteristiske vrangede bøge, området et yderst særegent præg.

Ved Skippershoved, et par kilometer sydvest for Mejlgård slot nær Nordkystvejen, ligger en udsædvanlig og stemningsfuld skovkirkegård, hvor slægtninge og folk tilknyttet Mejlgård ligger begravet. Der er hverken kirke eller kapel på stedet, men en speciel klokkestabel i form af en gruppe høje tujaer, der danner et klokketårn af naturmateriale.

Områdets sydøstlige del krydses af Gjerrildbanestien, en cykel- og vandresti, der løber fra Gjerrild til Ryomgård og er en del af et større stisystem på Djursland.

Visuel beskrivelse

Herregårdslandskabet er med de store skovområder og store markenheder af stor skala. Den rumlige afgrænsning varierer mellem meget åbent (de opdyrkede jorder) og meget lukket (skovene) og afgrænsningen mellem mark og skov er skarp. Strukturen i landskabet vurderes på samme baggrund at være dominerende. Området er generelt meget roligt, visuelt såvel som støjmæssigt og vurderes derfor som et stille område.

Den visuelle sammenhæng langs kysten er god, set fra selve stranden. Færdes man blot en smule væk fra kysten er denne ikke synlig pga. skoven.

Skovene udgør det vigtigste karaktergivende landskabselement i området. Skoven udgør desuden en markant ramme omkring de opdyrkede marker, hvorved der skabes afgrænsede landskabsrum.

Mejlgård slot er næsten helt omgivet af åben mark og er derved meget synlig i landskabet. Fra Nordkystvejen, umiddelbart vest for landsbyen Hedegård, er et spektakulært udsyn over herregårdslandskabet med slottet i centrum.

Slottets og driftsbygningernes beliggenhed på overgangen mellem de lave marine forlandsområder og de bakkede landskaber mod syd understreger samspillet mellem natur og kultur. Herregårdsmiljøet omkring slottet med driftsbygninger, slotskro, voldgrav og slotspark udgør i sig selv et oplevelsesrigt område.

Arealerne med de vrangede bøge langs kysten udgør et særligt element. Oplevelsen af at færdes i den lukkede skov, mellem de krogede træer for herefter at ende ved kystens store åbne landskab er meget speciel. Skovkirkegården er et andet interessant element i herregårdslandskabet.

Landskabet er stadig præget af herregårdslandskabets store markenheder, hovedbygningen og ikke mindst af skovene. Intaktheden i forhold til den kulturhistoriske oprindelse vurderes således at være god.

Mejlgård Herregårdslandskab er udpeget som Bevaringsværdigt Landskab i Kommuneplan 2013. Nøglekarakterer er store markenheder, store skove med markante skovbryn, herregårdsbygninger, beliggende på overgangen mellem marint forland og moræne samt parkelementer.